

Den mörka sidan av nattarbete

Enligt de planer som gäller för stunden ska nattskiftet dra igång i slutet av våren 2015. Om produktionen av den nya XC90 kommer igång som planerat och bilen dessutom säljer som företaget har hoppats, vill säga. Alla som får jobb gläds naturligtvis, liksom de som trivs med att jobba natt. Men det finns baksidor med nattarbete, något som vi inte ska glömma bort i dessa tider när varje nytt jobb hälsas med jubel. *Kvasten* lyfter här fram några kritiska synpunkter.

PSYKOSOCIALA EFFEKTER

– *Vill Du jobba natt?* Tackade nej 1995, tackade nej 2006, och tackade nej för 2015 också! En av orsakerna är att jag inte tror att det är nyttigt att jobba natt, en uppfattning som får allt mer stöd av forskningen. Nattarbete påverkar kroppen på många sätt. Alldeles nyligen kunde vi till exempel läsa om en svensk studie som visade att kroppens energianvändning minskar vid nattarbete. Risken att gå upp i vikt är helt enkelt större för den som arbetar natt.

Professor Torbjörn Åkerstedt vid Karolinska Institutet som forskar om sömn och arbetstider ledde undersökningen. Till svt.se säger han att detta är en del av ett större problem:

– *Belastningsskador i arbetet har minskat men istället har psykosociala faktorer börjat spela en allt större roll. Här har politikerna inte hängt med alls. Ett problem är att arbetstid är något som man förhandlar om på sin arbetsplats, till skillnad mot andra arbetsmiljörisker där man har medicinska experter som avgör vad som är brukligt och inte.*

Även om det där med belastningsskador knappast stämmer här på Volvo är det ett viktigt påpekande, arbetstider, stress och oro på jobbet leder till att allt fler blir sjuka. Och om inte lagstiftning och politiker hänger med är det desto viktigare att vår egen fackliga organisation tar till sig den här kunskapen. Tyvärr verkar det inte vara så, här på Volvo har facket dessutom varit med och förhandlat fram kortare matraster i flexibilitetshysterin, något som också ökar stressen för många. Ja, inte tusan sitter det några vetenskapsmän och medicinare vid förhandlingsborden!

Tommy Johansson, Palletline kväll

BRÖSTCANCER

Tidningen Arbetarskydd skrev i november om en oroande studie från Stressforskningsinstitutet. Där visades ett samband mellan långvarigt nattarbete och bröstcancer.

Genom att jämföra ett stort antal tvillingar kom forskarna fram till att risken för bröstcancer ökade från 2 till 3,5 procent för kvinnor som arbetar natt i över tjugo år. Risken att drabbas är fortfarande liten men forskarna klassar ändå dem som jobbat natt under lång tid som en högriskgrupp för bröstcancer.

Tidningen Sjukhusläkaren skrev redan 2008 om en finsk undersökning som uppskattade att 100 kvinnor varje år drabbades av bröstcancer på grund av nattarbete.

I Sverige har ännu inte sambandet mellan nattarbete och cancer prövats som försäkringsfråga. I Danmark däremot är bröstcancer klassat som arbetsskada.

Fackliga val?

Nu är det dags att åter ge våra fackligt förtroendevalda det förtroende de förtjänar. Eller byta ut dem mot nya om de inte förtjänar vårt förtroende.

Alla Volvoanställda medlemmar i Metall har rätt att gå på de nomineringsmöten som de olika gruppstyrelserna nu ordnar och föreslå kandidater. Där beslutas också hur valet ska gå till, om det ska ske på årsmötet, som ofta ligger på en söndag i någon lokal utanför arbetsplatsen, eller om det ska äga rum på jobbet bland alla medlemmar i en allmän omröstning. Om det inte föreslås fler kandidater än det finns lediga poster kommer styrelserna att "väljas" utan motkandidater på årsmötet.

Riktiga val med flera kandidater är bra på flera sätt, det visar företaget att de fackliga representanterna har förtroende bland medlemmarna och det påminner de fackliga representanterna om vem de representerar och att ingen är vald på livstid. Om valen dessutom sker på arbetsplatsen där alla har möjlighet att delta är det ännu bättre. Då skulle det bli mer diskussioner om vad vi ska ha vårt fack till och vilka arbetskamrater vi vill ska leda verksamheten.

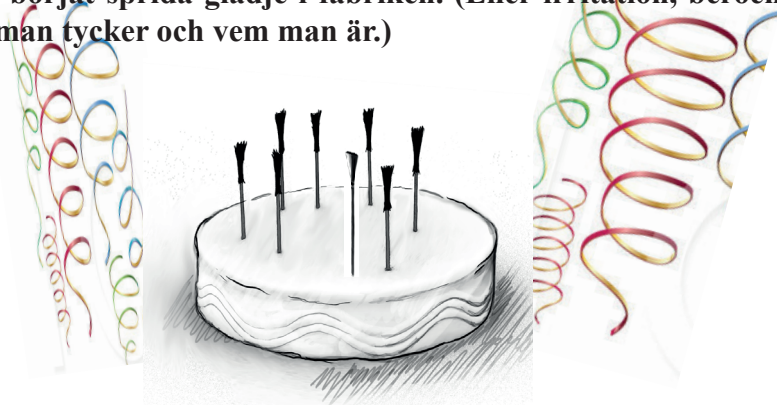
Att ett litet antal personer i praktiken avgör vilka som ska föra vår talan mot företaget är inte bra för den fackliga styrkan.

ÅLDRADE HJÄRNA

I en uppmärksammat artikel i den brittiska vetenskapliga tidskriften Occupational and Environmental Medicine hävdade en grupp forskare att de funnit att hjärnan påverkas negativt av en längre tids natt- och skiftarbete. Efter 10 år av sådant arbete hade de som undersökts "åldrats" över sex år extra jämfört med dem som arbetat dagtid. Det positiva med rapporten var att försämringen i hjärnans förmåga gick tillbaka när arbetstiderna ändrades, dock först efter fem år.

KVASTEN fyller åtta!

Tiden verkar gå allt fortare och det har redan gått åtta år sedan *Kvasten* börjat sprida glädje i fabriken. (Eller irritation, beroende på vad man tycker och vem man är.)

Ett antal arbetskamrater i TC hade hösten 2006 börjat diskutera om det skulle vara möjligt att ge ut en liten tidning. Rätt mycket hade hänt i fabriken som vi reagade på och vi trodde att många andra tyckte likadant, även om det inte märktes. Så vi gjorde ett försök.

Sopa trappan uppifrån! Så löd rubriken på den första artikeln som fortsatte: *"Alla som någon gång städat vet måste en trappa sopas uppifrån. Företaget gör tvärtom: det ger sig alltid på oss på lägsta trappsteget. Vi tycker att det nu behövs någon som säger emot, som öppet tar debatten med ledningen och kräver att de börjar behandla oss med respekt. Någon som pekar på att trappan skall städas uppifrån. Vi har därför börjat ge ut Kvasten för att ge företaget svar på tal och sprida information mellan olika delar av fabriken."*

En hel del har hänt sedan dess men mycket är sig likt, vilket är orsaken till att *Kvasten* fortfarande är kvar. Det som började som några arbetskamraters tankar har blivit en uppkäftig röst från fabriksgolvet som är känd av de flesta och uppskattad av många (och vad vi har hört, mindre uppskattad av en del andra...)

Fortfarande finns det behov av en tidning som säger det många tänker om det som sker på vår arbetsplats och där det finns möjlighet att själv bidra med egna tankar och synpunkter. Den har blivit en liten men inte oviktig tumme i ögat på ledningen. Även om de aldrig skulle erkänna det öppet vet vi att de läser *Kvasten* på de högsta trappstegen i företaget.

Det som gjort att *Kvasten* fortsatt att komma ut, månad efter månad, år efter år, har varit och är att många har skrivit, bett om att få bli intervjuade eller kommit med tips och idéer om vad vi bör ta upp. En av poängerna med *Kvasten* är just att många röster ska höras och att vi ska kunna utbyta erfarenheter mellan olika delar av vår arbetsplats. Det hade heller inte varit möjligt att ge ut en sådan här tidning utan att många hjälpt till med praktiska saker, framför allt att sprida den på fabriken och att skänka och samla in pengar till tryckningen.

Så om du har funderat på något om jobbet eller pratat om det vid fikabordet så finns det säkert andra som skulle vara intresserade av vad du tycker. Med hjälp av *Kvasten* kan vi tänka tillsammans och göra vår arbetsplats bättre. Skriv till *Kvasten* eller prata med någon av oss som delar ut den.

Och vet du inte vad du ska ge till *Kvasten* i födelsedagspresent så funkar det alltid med pengar. Även om vi nu hittat ett billigare tryckeri (vilket kanske syns...) är det alltid välkommet med några kronor till tryckkostnaderna.

FORD UTVECKLAR

Vår förre ägare Ford var en gång det företag som revolutionerade bilindustrin. Genom att införa löpande bandet i biltillverkning kunde bilen för första gången bli en massproducerad och billig vara.

Nyligen introducerade Ford en annan teknisk nyhet: den automatiserade uppsägningen.

När Ford sa upp folk här på Torslanda 2009 fick de uppsagda i alla fall ett kort samtal med sin förman och ett kuvert i handen med en lapp i. (De som fick vara kvar fick ett tomt kuvert.)

På fabriken i Chicago, den som en gång planerades att bli Torslandaverkens systerfabrik, gick det effektivare till. Under Halloweenhelgen blev närmare ett hundra arbetare uppringda av en dator. Av datorrösten fick de beskedet att företaget inte längre behövde deras tjänster. En hel del av arbetarna trodde att det var ett skämt (de hade kanske missat att ge godis till några barn och trodde att de nu blivit utsatta för bus) och gick till jobbet, bara för att upptäcka att de inte kom in.

– En del av vår normala affärsprocess. Vi har tillfälligt justerat storleken på vår personalstyrka vid Chicagofabriken, meddelade Ford i ett uttalande.

Ett uttalande som får oss att undra om de möjligen gjort ytterligare en uppfinning och ersatt hela sin personalavdelning med datorer.

SUV-FALL I KINA

Lagom till att Volvo ska lansera den nya XC90:n börjar priserna på stadsjeepar sjunka i Kina, Volvo PV:s största enskilda marknad. Enligt tidningen Automotive News China sjönk priset på SUV-ar som produceras i Kina med 2 procent i oktober jämfört med 2013 och för importbilar var fallet 7 procent.